

Александра Александрова Цветкова

РОЛЯТА НА БЪЛГАРИЯ В СИГУРНОСТТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В КОНТЕКСТА НА БЛИЗКОИЗТОЧНАТА РЕАЛНОСТ

Темата за националната сигурност за нашата страна и съюзната сигурност за Европейския съюз е изключително обширна, тъй като и на национално, и на съюзническо ниво тя включва в себе си многобройни компоненти, всеки един по своему важен. Тук влизат и селското стопанство, здравеопазване, енергетика, външна политика, силови структури, демографско развитие, наука, религия и други фактори, засягащи България и ЕС.

Заплахи за националната сигурност, а и за ЕС, където сме пълноправен член, могат да се появят от нарушаване на баланса в развитието на всеки един от гореизброените компоненти. Тези заплахи са различни по своите характеристики, а особено важно е това, че те са различни и по отношение на скоростта, с която се разпространява влиянието им върху преобладаващата част от населението. В редица случаи тази скорост може да промени рязко нивото на напрежение сред обществото. Важен фактор в подобни случаи е и ролята на средствата за масова информация, тяхната компетентност, обективност и правилен подбор на поканените за коментар хора.

Друг фактор от значение за националната сигурност на България, а оттук и на ЕС, е стратегическото положение на страната ни като външна граница на ЕС, обстоятелство, имащо своите положителни моменти, но и криещо редица рискове. България граничи с Близкия изток, район, фокусиращ вниманието на световната общност върху случващото се в арабските страни, конфликта между Израел и палестинците, събитията около Иран.

В района на Близкия изток съществуват и редица терористични формирования, изповядващи идеологията на Ал-Кайда, която се превърна от организация в мрежа от самостоятелни, често пъти независими терористични организации, имащи свобода в действията си и независимост при вземането на решения. В района на Сахара дори структурите на Ал-Кайда в страните от Магреба реализират координирани акции с чисто криминални структури, занимаващи се с отвлечения на хора или с наркотрафиканти, пренасящи наркотици от Южна Америка.

Глеещ конфликт в граничещия със страната ни регион е кюрдският въпрос. Широката автономия на кюрдите в Северен Ирак, особено след свалянето на Саддам Хусейн и значителните природни богатства, намиращи се в ръцете на местните власти, превърнаха Северен Иракски Кюрдистан в модел за кюрдите в Сирия, Иран и Турция. Бъдеща обща кюрдска държава или федерация от такива е следващият глобален проблем в региона.

Следейки последните събития в и около Сирия, евентуална бежанска вълна към България би могла да изложи на опасност националната ни сигурност, както и тази на партньорите ни от ЕС. За да избегнем това, би следвало предварително да бъдат разработени различни схеми за приемането на бежанците, тяхното настаняване, изхранване, както и недопускане възникването на напрежение и размирици между самите бежанци.

През последните две години в района на Близкия изток настъпиха изключително важни промени, които имат пряко въздействие върху националната ни сигурност, както и тази на ЕС. На власт в републиките Тунис, Либия и Египет дойдоха различните фракции

на Мюсюлмански братя. Историческа истина е , че след създаването си , „Братството“ се превърна в инкубатор на кадри за всички радикални организации в района на Близкия и Средния изток, чиято основна цел е създаването на държави от шериатски тип. Възродени бяха организации, които и в момента са в международните списъци за терористични такива. Такива са Гамаат ислямия и Джихад в Египет. Създадените от тези организации политически партии завзеха възлови позиции в ръководните органи на Либия, Тунис и Египет. Идеологията и на Мюсюлмански братя и на по-радикалните ислямистки течения и организации е тясно свързана с разпространението на Исляма с всякакви средства извън ислямския свят. Особеното в случая е финансовата помощ , оказвана от богати арабски държави от района на Персийския залив ,които в името на общата идея водят сериозна борба помежду си за това кой е родоначалник на възможно най-ретроградното течение в Исляма- салафизма. И за да не става тази помощ, насочена към разпространението на Исляма, предмет на международни обвинения и критики , в страните от Залива се създават неправителствени организации и фондации. Именно това се явява една от основните опасности за страната ни – навлизането на радикални ислямистки течения у нас.

Като решение на въпроса виждам убеждаване ръководството на българското мюфтийство в необходимостта от установяване на тесни контакти с ръководството на световно известния университет в Египет – „Ал- Азхар“ за изпращане на български кадри с ислямско вероизповедание да следват там. Редица държави от състава на бившия Съветски съюз , напр. Таджикистан, имат подписани договори с „Ал- Азхар“ за подготовка на кадри. По този начин ще бъде ограничена опасността от различни университети в Залива,където се готвят кадри – салафити. Авторитетът на „Ал – Азхар“ в това отношение в целия ислямски свят е безспорен. В това направление е необходимо да бъдат подготвени кадри и от средите на държавната администрация и специалните служби на страната ни, за да не бъде тази администрация и служби укорявани в непознаване на Исляма. Необходима е по-ясна координация между държавните структури като Дирекция по вероизповеданията към МС, МВнР , посредством дипломатическите си представителства в арабските държави, особено посолството в Кайро с Мюфтийството, без това да се приема като призив за държавна намеса в религиозните дела.

Страната ни влезе в ЕС и НАТО, съзнавайки , че поема част от рисковете. Атаките срещу българските военни контингенти в Афганистан и Ирак и особено атентатът на летището в Сарафово показват, че България е мишена и времето, когато бяхме оставени на спокойствие от терористи вече е отминало.В тази връзка считам за необходимо да се предприеме следното:

- Официални български представители да бъдат изключително премерени в изказванията си по отношение и преференциални контакти с отделни арабски държави или Израел. Не се приемат положително в арабския свят, било сред обикновените хора, било сред управляващите изказвания за съвместни военни маневри с Израел. И други държави вършат това, но не се хвалят. Сред тях има и арабски такива.
- Страната ни не е значим играч в Близкоизточния възел от проблеми. Не бихме могли да се преборим с основните такива. Но България разполага с нещо , което страни като САЩ, Франция и Англия нямат- българският фолклор – приеман безусловно от обществата в Близкия изток. Посолствата на България следва да бъдат инициатори за организиране на прояви на българските фолклорни ансамбли, да търсят местни спонсори сред частния или общественния сектор. Дипломатическа дейност не се отмерва само с приеми.
- България е известна и популярна сред арабските народи с природните си дадености и туризма. В почти всички страни от района на Близкия изток

съществуват министерства на туризма , контактите с които следва да се активизират. Арабският турист е платежоспособен и, за да влага парите си у нас, следва да бъде привличан.

- За оказване на ефективна защита, както на самия турист , така и на държавата ни, е необходимо създаването на специализирана структура в МВР – туристическа полиция. Опит може да се обмени с арабски държави като Йордания и Египет.

Всичко посочено дотук има според мен една задача – обикновените хора в ислямските страни да приемат страната ни като близка по народопсихология, традиции и поведение.

Накрая бих желала да завърша със следното. Убедена съм, че в структурите на българските служби, имащи отношение към националната ни сигурност и имащи връзка с ислямския свят следва да работят хора, които познават в една или друга степен този свят, хората, традициите, поезията, музиката, културата.